

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

NJ-fakulteten
SLU Vattenforum

2023-01-18

Anteckningar möte med WaterCOG 2022-12-19

Tid: 10.00-12.00, via Zoom

Deltagare: Helena Aronsson, Jennie Barron, Stefan Bertilsson, Ulf Bjelke, Tomas Brodin, Ishi Buffam, Jens Fölster, Richard Johnson, Björn Vinnerås, Staffan Waldo, Lisa Beste, Ulrika Jansson Klintberg och Jens Olsson.

Nya medlemmar i WaterCOG: Ishi Buffam (forskare vid inst. för landskapsarkitektur, planering och förvaltning), Cristián Alarcón Ferrari (forskare vid inst. för stad och land), och Ulrika Jansson Klintberg (kommunikatör vid inst. för vatten och miljö).

Agenda:

1. Vad har hänt inom SLU Vattenforum under sommaren och hösten 2022?
2. Information om kommande och pågående aktiviteter på vattenområdet på SLU.
3. Diskussion om kommande utlysningar/satsningar relevanta för SLU Vattenforum.
4. Diskussion om planerad aktivitet inom SLU Vattenforum under våren 2023.
5. Övriga frågor.

1 Vad har hänt inom SLU Vattenforum under sommaren och hösten 2022?

I bilaga 1 finns en presentation (slide 4-10) av det som Jens lyfte under mötet.

Utifrån detta underlag kom följande tillägg och diskussioner:

1.1 Hållbarhetslöften vatten Uppsala län (slide 5)

SLU kommer vid förfrågan att kunna bistå med kunskap och rådgivning. Förslag på hur SLU:s vattenforskare kan bidra: informationskampanjer och en länsgemensam vattendag.

Något liknande lokalt hållbarhetssamarbete finns mellan SLU och Umeå kommun.

Staffan Waldo: Något liknande lokalt hållbarhetssamarbete finns mellan SLU och Umeå kommun.

2 Information om kommande och pågående aktiviteter på vattenområdet på SLU

Richard Johnson: EU:s nya restaureringsförordning är på gång och man har ett projekt som jobbar med att utveckla metoder för att mäta biodiversitet med hjälp av DNA-prover från vattendrag. De har gjort mätningar i 200 vattendrag och ska ta fram en konkret plan för hur man kan inventera och mäta förbättring vad gäller biologisk mångfald i vatten. Det handlar om att skala upp och kartlägga alla sjöar och vattendrag mha DNA-prover. SLU gör detta på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten (HaV).

Stefan Bertilsson: Arbetet inkluderar även en strategi för centraliserad labinfrastruktur kring detta. Uppdraget handlar om att ta fram indikatorer för att kunna klassificera god eller dålig status vad gäller biologisk mångfald, och uppföljning av åtgärdsprogram. Med en rimlig arbetsinsats.

Hur ska man kvantifiera hur jordbruk, skogsbruk och vattenkraft påverkar den biologiska mångfalden i vattendrag? Vad skulle ett åtgärdsprogram kunna innebära konkret ekonomiskt, för t ex fisket och lantbruket? Det är frågor som blir intressanta att följa framöver.

Jens Fölster: Det pågår projekt på SLU där man undersöker våtmarker och dammar för att studera effektiviteten av själva åtgärderna (inom jordbruket för att minska näringsläckage).

Jennie Barron: Blir det några med neddragningar av uppdragen inom miljöanalys på SLU kopplat till regeringens budget för 2023? Jens O har kontakt med prefekter och vicerektor om hur det blir med det vattenrelaterade inom MA 2023. HaV ska göra en prioritering i början av 2023. Richard berättar att neddragningen främst påverkar utvecklingsprojekt, inte löpande miljöövervakning. Ulf berättar att ett projekt om riskbedömning av invasiva arter på SLU Artdatabanken blir uppskjutet, men i övrigt påverkas inte MA-uppdragen inom vatten på SLU Artdatabanken negativt.

Tomas Brodin: SLU har blivit fullvärdiga medlemmar i Svenskt vattenkraftcentrum (SVC). Ett eget kompetenscentrum för vattenkraft på SLU ska

dessutom starta 2023, finansierat av HaV och vattenkraftindustrin. SLU-centrumet ska jobba med kunskapsspridning.

Helena Aronsson: SLU är med i kunskapsrådet för Baltic Sea Science Center (på Skansen), och 22-23 mars ska det bli temadagar om Östersjön på BSSC, som riktar sig till klasser med gymnasieungdomar. Det skulle vara bra att ha med mer om hur land påverkar havet. Tips? Hur odling och det vi väljer att äta påverkar Östersjön? Växtnäring från människor? Recirkulering av näring? Varför våtmarker är viktiga? Hur vattnet rör sig från land till Östersjön? Björn V:s och Jens F:s grupper skulle kunna vara med.

Stefan Bertilsson: är involverad i en stor forskningsansökan om akvakultur i kraftverksdammar (ansökan till Familjen Kamprads stiftelse).

SLU är med på en RFI-ansökan om delad forskningsfartygsinfrastruktur med fokus på R/V i Sverige. Stefan är involverad i arbetet med ansökan. En enkät har gått ut till vissa forskare på SLU, med frågor om behovet av den här infrastrukturen. Stefan delade en länk (<https://airtable.com/shrwz7YUisOprCPjO>) till enkäten, för vidare spridning.

Jens Olsson: Havsmiljöinstitutet ska fortsatt ha sitt huvudsäte/kansli på Göteborgs universitet, med ökade anslag. Det pågår förhandlingar mellan de fem lärosätena i Havsmiljöinstitutet, om hur anslagen ska fördelas.

Ishi Buffam: Hässleholms kommun har vänt sig till forskare vid SLU i Alnarp för att få råd om sitt projekt om klimatsmart tillväxt. Ishi har deltagit på workshops som kommunen ordnat och ska göra en fallstudie där, inom en kurs 2023. Kommunen ska bygga om sitt centrum och vill bland annat förebygga översvämningar. Det kommer mer och mer liknande frågor utifrån, till SLU.

Stefan Bertilsson: har lett Aquatic microbiome research initiative, som tar slut 2023. Istället startar ett annat liknande projekt, the Planetary Biology Lighthouse Project, som Stefan ska vara med och leda inom ramarna för SciLifeLab. Tanken är att forskare på olika områden ska samverka och bland annat utnyttja infrastrukturen inom SciLifeLab. En expedition, Transversing European Costlines (TREC), med fartyget Tara, kommer till Sverige i juli/augusti. Projektet som Stefan leder är en partner i detta. Expeditionen tar prover och samlar in data om biodiversitet. Den stannar till i Stockholm och på västkusten och i samband med det blir det olika typer av events. Det ger stora möjligheter till att samverka kring outreach i samband med detta. Man funderar på att skapa en gemensam grupp på SLU kring detta.

Jens Olsson: Den SLU-ledda ansökan till Mistra (*Blue pathways*), om blå ekonomi, blev rankad som nummer två. SLU fick alltså inte detta forskningsprogram.

3 Diskussion om kommande utlysningar/satsningar relevanta för SLU Vattenforum.

Se slide 12-13 i presentationen som finns i bilaga 1 för en översikt.

Utifrån detta underlag kom följande tillägg och diskussioner:

Jennie Barron: har en databas med högupplösta klimatdata på gång som skulle kunna komma till användning i forskningsprojekt/inkluderas i en ansökan. Det är data från delar av Sverige, främst om förändringar i temperatur och regn.

Ishi Buffam: har en idé om en ansökan rörande styrning och förvaltning av kustområden i städer för utlysningen om klimatförändringar och biodiversitet.

4 Diskussion om planerad aktivitet inom SLU Vattenforum under våren 2023.

Se slide 14-15 i presentationen som finns i bilaga 1 för en översikt.

Utifrån detta underlag kom följande tillägg och diskussioner:

4.1 Såddmedel 2023

Jens O ber WaterCOG att uppmana personer i sina nätverk att söka medel från utlysningen av såddmedel under 2023 (<https://www.slu.se/ew-nyheter/2022/11/mojlighet-att-soka-medel-for-att-starka-samarbetet-inom-vatten-pa-slu/>)

4.2 Arbetsplan SLU Vattenforum 2023-2024

Jens O uppmanar WaterCOG att kommentera på arbetsplanen innan den görs officiell (se separat mailutskick om denna förfrågan).

4.3 Tredje interna vattenseminariet SLU (20-21/3)

Jens O uppmanar WaterCOG att komma med tips och idéer på unga forskare som kan presentera sin forskning samt locka seniora forskare som åhörare och för nätverkande.

4.4 UN Water konferens (22-24/3, New York)

Jens O har frågat Regeringskansliet om det planeras för en svensk delegation till konferensen och om man vill ha med SLU i denna. Svar väntas först i slutet av januari.

4.5 Världshavsdagen (8/6)

Finns intresse för en liknande nyhetsdrive under denna dag likt den som SLU Vattenforum planerar för Världsvattendagen?

En idé från Stefan B är att koppla detta till expeditionen om planetär biologi enligt ovan (även om den inte hunnit komma till Sverige än, då). Det finns finansiering för att anordna workshops kring det i vår/sommar.

5 Övriga frågor

Ulf tipsar om tidningen Bi-lagan som går ut till biologilärare och ges ut av Resurscentrum för biologiutbildning på Uppsala universitet. Ulf har skrivit en artikel om sötvattenssnäckor i Bi-lagan och tipsar om detta som ett bra sätt att förmedla information och forskningsresultat till en viktig målgrupp.

Anteckningar av Lisa Beste och Jens Olsson.